

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת פנחס
שנת תשפ"ז

גליון
ק"ס

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

- דְּבָרִים קְטַנְטִימִים -

הספור של יעקב אבינו עם הרועים

התורה הקדושה מספרת בפֶּרֶשֶׁת וַיֵּצֵא (בראשית כט) את כל ההִשְׁתַּלְשָׁלוֹת אִיךָ שַׁיְעָקֵב אֲבִינוּ מֵצֵא אֶת הַשְּׂדוּךְ שְׁלוֹ עַל יַד הַבָּאָר. יַעֲקֹב אֲבִינוּ הָיָה בַּדֶּרֶךְ, הוּא הִגִּיעַ אֶל בָּאָר בַּשָּׂדֶה וְהוּא רוֹאֵה דָבָר מְעֻנָּן, מְסַבֵּיב לְבָאָר עוֹמְדִים שְׁלוֹשָׁה רוּעִים עִם הַצֹּאן שְׁלֵהֶם, אֲבָל הֵם לֹא דוֹלִים מִיָּם. יַעֲקֹב תָּמָה: 'מַה קוֹרָה כָּאן? לָמָּה עוֹמְדִים הַרוּעִים לֹא מַעֲשֵׂה? כָּאן הָרִי לֹא הַמְקוֹם שֶׁסֶתֵם נַחִים, צְרִיכִים הָרִי לְשֹׂאֵב מַיִם, לְהִשְׁקוֹת אֶת הַצֹּאן וְלִלְכֹת הַלָּאָה לְרַעוֹת אֶת הַצֹּאן! הוּא עֵמֵד כִּי הַרְבֵּה זָמַן, וְלֹאט לֹאט נִתְּנָסְפוּ כָּל הַזָּמַן יוֹתֵר וַיּוֹתֵר רוּעִים שְׂגֻם נִעְמְדוּ בְּצַד עַל יַד הַבָּאָר.

יעקב נגש אל הרועים ושאל אותם: **"זֶה הָרִי רַק אֲמַצֵּע הַיּוֹם, זֶה עוֹד לֹא הַזָּמַן לְאַסֵּף אֶת הַבְּהֵמוֹת; לָמָּה אַתֶּם לֹא מְשַׁקִּים אֶת הַצֹּאן וְהוֹלְכִים הַלָּאָה?"** וְהַרוּעִים עָנוּ: **"אֲנַחְנוּ לֹא יְכוּלִים לְהִשְׁקוֹת; כִּי עַל פֶּתַח הַבָּאָר מִנַּחַת אֵבֶן גְּדוֹלָה, אֲנַחְנוּ חִיָּבִים לְחַכּוֹת עַד שִׁיתְאַסְפוּ כָּל הַרוּעִים, כְּדִי שִׁיְהִי לָנוּ אֶת הַכּוּחוֹת בַּיַּחַד לְהוֹרִיד אֶת הָאֵבֶן."**

פתאום הגיעה רחל עם הצאן של אביה לבן. כשיעקב ראה את רחל, הוא נגש אל הבאר, נגע באבן הכבדה באצבעו הקטנה, וגלגל

אותה מהבאר כמו שמורידים פֶּקֶק קָטָן מִבִּקְבוּק.

מעט זה גם טוב

מה רוצה התורה להביע בספור? אם זה רק ספור מופת של יעקב אבינו, קשה על זה: למה היה נצרך בכלל שיעקב יגע בידים באבן? הוא הרי היה יכול לעבר על יד האבן, לתת נשיפה עם הפה והאבן תעוף. חֵיב לְהִיּוֹת שֶׁהַסְּפוּר הוּא לְמוֹד שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ מִשְׂהוּ.

רבנו ז"ל אומר: מי שרוצה לחדש חדושי תורה, מתר לו לחדש ולדרש מה שהוא רוצה, כמו שהפסוק אומר (ירמיהו כג, כט): **"וּכְפָטִישׁ יִפּוּצֵץ סֶלַע"**, כמו כשפטיש דופק על סלע, הוא מתז הרבה זקוקין, אותו דבר עם התורה הקדושה, על כל מלה אפֶּשֶׁר לְהַגִּיד הַרְבֵּה פְּרוּשִׁים; אֲבָל זֶה צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּתַנְאֵי שֶׁהַמְּלִים יֵבִיאוּ אֶת הָאָדָם אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, שֶׁלֹּא יַחְדֵּשׁ הַלְכוֹת חֲדָשׁוֹת לְסוּר מֵהַשְּׁלָחַן עֲרוּךְ (עין שיחות הר"ן, סימן רסז).

עם ההקדמות של רבנו ז"ל אפֶּשֶׁר לְהַגִּיד כֵּן: חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (בראשית רבה ע, ז) שֶׁהָאֵבֶן מְרַמֶּזֶת עַל הַיֵּצֵר הָרָע; הַיֵּצֵר הָרָע מִנַּחַת עַל הַבָּאָר - כְּלוֹמַר עַל הַפֶּה וְעַל הַלֵּב שֶׁל הָאָדָם - וְהוּא מוֹנֵעַ אֶת הָאָדָם מִלְּעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. הָאָמֶת הִיא שִׁישׁ

לְאָדָם אֶת הַכּוּחַ לְהוֹרִיד אֶת הָאֵבֶן וְלְהִיּוֹת צָדִיק גָּדוֹל, רַק הַסִּבָּה לָמָּה אֲנָשִׁים מְתִיאֲשִׁים מִלְּעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זֶה בְּגִלְל שְׂרוּצִים לַעֲשׂוֹת מִיַּד עֲבוּדוֹת קָשׁוֹת, מְחַפְּשִׁים רַק שְׁלֵמוֹת. הָאָדָם חוֹשֵׁב: 'יוֹם אֶחָד אֲנִי יֹאסֵף אֶת עֲצָמֵי עִם כָּל הַכּוּחוֹת שְׁלִי, וְאִז אֲנִי יוֹרֵד לְגַמְרֵי אֶת הָאֵבֶן מֵהַלֵּב שְׁלִי וְאֲנִי אֶעֱבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשְׁלֵמוֹת', וּבְגִלְל זֶה כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְמַעֲשֵׂה הוּא לֹא עוֹשֶׂה כְּלוּם.

אבל רבנו ז"ל מלמד אותנו למוֹד עֲצוּם: **"מַעֲט גַם כֵּן טוֹב"**, אֵל תַּחֲכָּה עַד שֶׁתּוּכַל לְאַסֵּף אֶת עֲצָמְךָ וְלַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה מְאוֹד, רַק תַּעֲשֶׂה עֲכָשׁוּ אֶת הַמַּעֲט שֶׁאַתָּה כֵּן יְכוּל. רַבֵּי נִתֵּן הַקְּדוּשָׁה סֵפֶר: **"כְּשֶׁבִאתִי אֶל רַבְּנוּ וְשִׁמְעֵתִי מִרַבְּנוּ אֶת הַמְּלִים הָאֵלוּ שִׁמְעֵט גַם כֵּן טוֹב, הַמְּלִים הָאֵלוּ גָּרְמוּ לִי לְלַמֵּד בְּהַתְּמַדָּה גְּדוֹלָה"**.

ואת זה למד יעקב אבינו לרוּעִים: אֲנִי מִבִּין שֶׁאַתֶּם רוּצִים לְחַכּוֹת עַד שֶׁכֻּלָּם יִתְאַסְפוּ וַיְרִימוּ בְּבֵת אַחַת אֶת הָאֵבֶן מֵהַבָּאָר; אַתֶּם רוּצִים לְחַכּוֹת עַד שֶׁתּוּכְלוּ לְאַסֵּף אֶת עֲצָמְכֶם עִם כָּל הַכּוּחוֹת וְלְהִיּוֹת בְּשְׁלֵמוֹת יְהוּדִי כְּשֶׁר, אֲבָל זֶה לֹא הַמְּהִלָּה הַנְּכוּן. יוֹתֵר טוֹב שֶׁתִּדְחַפּוּ לְפַחוֹת אֶת הָאֲצִבַּע הַקְּטַנָּה אֶל הָאֵבֶן, תַּתְּחִילוּ אֶפְלוּ עִם דְּבָרִים קְטַנְטִימִים, וְזֶה כְּבָר יִגְרַם שִׁיּוּכְלוּ לְהוֹרִיד אֶת כָּל הָאֵבֶן וַיּוּכְלוּ לְהַתְּחִיל לְשֹׂאֵב מַיִם.

לאחרים", וספר למנהל ספור שבאמת הילד ותר וכדומה, וזה יפעל שהילד יתחיל באמת לומר לאחרים.

חננה טוב מבלי להסתכל בזלזול על הילדים

בנודאי שצריכים להעמיד משמעת חזקה בפתח, לדגמה שאסור לדבר באמצע השעור, אלא אם מרימים את היד ומקבלים רשות לדבר, וצריכים לדרש מהילדים ללמוד ולהתפלל וכו', אבל צריכים להזהר שלא להסתכל בזלזול על הילדים שעדין אינם מתנהגים כמו שצריק.

אם מסתכלים על ילד בעין רעה, וסבורים בלב שהילד הוא כפרי, כלומניק, עצלן וכדומה, ובנודאי אם כל הזמן משפילים אותו ואומרים: **"אתה לא שוה כלום"** - הילד באמת יגדל כלומניק.

לשמור על הכבוד של הילדים

שמעתי ספור יפה שקרה בבית חננה, שיכול לשמש כדגמה איך לחננה ילדים מבלי להשפיל: אמא התקשרה למורה כדי לספר לה שהבת שלה חוזרת מבית החננה כל כמה ימים בבכי שמישהי הוציאה לה את האכל מהתיק שלה. המורה מסרה את זה למנהלת, והמנהלת הלכה להסתכל במצלמות של הכיתה הזאת, והיא באמת ראתה איך שילדה מוציאה אכל מהתיק של השנייה.

המנהלת חשבה לעצמה: אם אני אספר למורה איזה ילדה גנבה, יכול לקרות שהמורה תפסיק להחשיב את הילדה; היא תתחיל לחשב עליה רע: 'את מעמידה פנים כאלו את טובה ומתפללת יפה, בזמן שאת גנבת!' וברגע שמחננה או מחנכת לא מעריכים ילד, הילד כבר לא יכול להצליח אצל המחננה הזו.

מצד שני - חשבה המנהלת - להגיד לילדה את האמת ש"ראיתי במצלמות איך שאת גונבת", זה גם

ידי כך נפרדת ממנו הפסלת ואפשר לראות אם הפסוף נקי. כמו כן כדי לבדק את נקיונו של הזנה, צריכים להכניס אותו לתוך כלי הנקרא 'כור', שמרתיח את הזנה, ועל ידי כך אפשר לראות אם הזנה נקי.

הפסוף מסים: **"ואיש לפי מהללו"**. הפרוש הפשוט הוא: אותו דבר גם אצל האדם; איך אפשר לדעת על אדם מה הוא באמת? מבחוץ הוא יכול ללכת עם חליפה יפה וכובע, או עם שמלה יפה, אבל זה עדין לא מראה מהו באמת האדם הזה. כדי שיוכלו לבדק את המהות הפנימית של האדם, צריכים להקשיב איך אנשים משבחים אותו, ובמה משבחים אותו.

אבל אפשר לפרש: בדיוק כמו שיש כלי לזקק את הכסף ויש כלי לזקק את הזנה; כשאנו רואים חתיכת כסף יפה ומוכנה, כמו לדגמא מנורה או גביע, חייב להיות שזקקו את זה עם הכלי שהפריד את הכסף מהפסלת שלו. אותו דבר יש אמצעי לזקק את האדם ולגרם לו שילמד, שיתפלל ויתנהג במדות טובות. איך? **"ואיש לפי מהללו"** - על ידי כך שתסתכל על המעלות שלו ועם זה תהלל אותו ותעודד אותו. אתה תגיד יומם ולילה: **"אתה ילד טוב!"** **"אתה ילד יקר!"** **"אתה יכול להצליח בזה!"** וזה יגרם שהילד באמת יגדל טוב, יקר, כשר וירא שמים.

אם אתה רואה משהו - תגיב

ישנו בטוי נודע בעולם: **"אם אתה רואה משהו - תגיב"**, פרושו, אם אתה רואה פשע כל שהוא, אל תשתק, אלא מיד תדווח למשטרה. ובזה אפשר גם להשתמש בחננה; אם אתה רואה משהו - אם מחננה עומד על יד המנהל שלו והוא רואה ילד עובר שם, 'תגיב' - תן לטיפה לילד ותגיד למנהל מלה טובה על הילד, לדגמה: **"הוא צדיק"**, **"יש לו לב טוב"**, או **"הוא כל פעם מותר"**

אם יודעים את החשיבות של הדברים הקטנטנים - של קצת תורה, קצת צדקה, קצת שמירת עינים, וקצת שמחה - עושים קצת, ועוד קצת, ועוד קצת, וכך זוכים להרבה.

לחפש את הנקודות הקטנות והטובות אצל הילדים

הלמוד הזה הוא יסוד עצום וחשוב למחנכים איך להסתכל על הילדים.

טבע האדם הוא לצפות לשלמות; רוצים שבבת אחת הילדים יהיו טובים לגמרי, אבל יעקב אבינו מלמד אותנו: תתחיל עם משהו קטנטן, ובסוף יהיו דברים גדולים.

מחנכים צריכים לחפש את הנקודות הקטנות הטובות אצל הילדים ולעשות מזה עסק שלם. לדגמא: אם הבחינו על ילד שעדין לא מתפלל משלם כמו שצריק, ורואים איך שהוא דפדף את הדפים בסדור ואמר כמה מלים של התפלה, צריכים להלל את הילד: **"וואו, תראו איזה יפי הוא מתפלל!"** או אם רואים שהוא פסע לפני שמונה עשרה ואחריה, צריכים לעשות מזה עסק שלם: **"תסתכלו איזה יפי הוא פוסע לפני שמונה עשרה ואחריה!"**

במקום לחפש איזה ילד מסתכל מחוץ לסדור באמצע שמונה עשרה וכדומה, שיתרפו בדברים הטובים - אפלו על נקודות קטנות - שהילדים עושים, וזה כבר יוביל שהילד באמת יתחיל להתפלל כמו שצריק.

דרך לזקק את האדם

מחנכים צריכים לדעת: איך שמסתכלים על הילד, ועם מה שמשבחים אותו, כך יהיה הילד.

יש פסוק במשלי (כז, כא): **"מצרף לכסף, וכור לזהב"**. כלומר: כדי לבדק את נקיונו של הכסף, צריכים להכניס אותו לתוך כלי הנקרא 'מצרף', שמרתיח את הכסף, ועל

טובות ואף אחת לא גונבת; פנאָה שְהאָכַל פֿשוּט נַפֿל מֵהֵתִיק שְׁלָה."

אחר כך נכנסה המנהלת לכיתה ודברה בכלליות אל כל הפתח על חמרת הענין של גנבה, ושהקדוש ברוך הוא רואה הכל מה שהאדם עושה, אפלו כשהוא מתחבא.

וכך עצרה המנהלת את הילדה מלהמשיך לגנוב, בדרך שהילדה לא יצאה מבישת, ואפלו להמורה גם לא נודע מי היא הילדה.

אם נחנך את הילדים נכון, בדרך שיעקב אבינו למד אותנו, להסתכל על הנקודות הקטנות והטובות של הילדים, אז בסוף הם יגיעו לכל הדברים הטובים.

אכל מהתיק של השנייה? והילדה ענתה: "אני לא יודעת", והמנהלת דברה כאלו לעצמה: "חבל שילדה תגנוב ממישהי אחרת... מי ששוכחת פעם להביא אכל מהבית, אפשר הרי לבוא ולבקש במשרד; יש לנו כּאן נשנושים למי שאין לה".

המנהלת גם רצתה שהילדה לא תעשה את זה עוד פעם, אז היא המשיכה כאלו לדבר לעצמה: "יש לנו בכל הפתות מצלמות שאפשר שמה לעקב על הכל; אני חושבת אם לבקש מהשרת שישתכל מי זאת היתה, אבל אני חושבת שלא צריכים, כי אני בטוחה שכל הילדות הן מאוד

לא פדאי, כי הילדה תתבייש אחר כך ממני לכל החיים שלה. היא הרי אוהבת עכשו בתחלת החיים שלה ויש לה עדין לפניך שנים מלאות, למה שתזכר כל החיים שאחת יודעת עליה משהו רע שהיא עשתה? זה הרי יכול לקחת ממנה את החשק של לרצות להיות טובה.

המנהלת בקשה מהקדוש ברוך הוא שתעלה לה במחשבה עצה איה לעצור את הילדה שלא תגנוב יותר, מבלי לבייש אותה או להשפיל אותה. הקדוש ברוך הוא עזר לה ועלתה בדעתה מהלך טוב. היא קראה לילדה למשרד ושאלה אותה: "את יודעת אולי מי מהפתה שלך לקחה

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

הפרשה, שואלים כל ילד שאלה ומרחיבים את התשובה עם מדרשים מענינים וכו'.

כמוכן עם כל החכמות והעצות צריכים לעשות הרבה תפלות כל שבוע לפני שמגיעה השבת שיזכו לשבת שמחה עם האשה והילדים. כי היצר הרע מפחד מאד מהשבת, הוא יודע ששבת זה זמן שהיהודי נדבק להשם יתברך ובשבת בונה היהודי את ביתו, את אשתו ואת ילדיו, לכן הוא גורם שיהיו מחלקת ומתח, העקר שהשבת תהרס. כפי שהצדיק הקדוש החיד"א זכותו יגן עלינו ואמר בספר עבודת הקודש (מורה באצבע סימן ד, אות קמ) שבערב שבת מגיע השטן לכל בית יהודי וגורם שתפרץ מחלקת בין בעל ואשה; הוא מאד מפחד כשבעל ואשה סובלים אחד את השני, בעקר בשבת קדש, כי כשבעל ואשה סובלים זה את זה וחיים ביחד באהבה ושלום אזי אין לו שום שליטה עליהם, כפי שרבונו

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת חיי שרה, כ"א מר-חשון, שנת תשע"ט לפרט קטן

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אל תחשב שרק הילדים שלך שוכבים וקופצניים וכו', זה הטבע הבריא של ילדים; ילדים בריאים קופצים ורבים בשלחן השבת והעבודה של ההורים היא לנסות עם כל החכמות לגרם שהסעודה תהיה מענינת.

כשיש ילדים בוגרים וצעירים בבית צריכים לעשות את הסעודה מענינת לשניהם. אי אפשר לדרש מילדים קטנים לשבת בשלחן במשך כל הסעודה, לכן טוב שבתחלת הסעודה ידברו הילדים הקטנטנים, כל זמן שהם עדין משתתפים בסעודה, ואחר כך פשהילדים הקטנים הולכים לשחק - צריכים לבלות עם הבוגרים; עוברים על

מה לעשות עם הילדים שלי שלא רוצים לשבת בשלחן השבת?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

התחלתי לשמע את השעורים שלכם בקיץ האחרון וזה מאד שנה לי את החיים לטובה בכל המובנים, כמו כן התחלתי ללמד תורה כל יום, אני עובר על הפרשה ואני אומר בכל יום שלושה פרקי משניות; אני מרגיש ממש באדם חדש.

רציתי לשאל לגבי מה שראש הישיבה שליט"א אומר תמיד שישפרו ספורים לילדים בשלחן השבת, בשבועות האחרונים אני משתדל לספר ספורים בשלחן השבת, אבל הילדים שלי בכלל לא מקשיבים לי, הם רבים ביניהם במשך כל הסעודה, האם יש איזו עצה לזה?

י"שר כח

תשובה:

אומר (ספר המידות אות מריבה, סימן 10):
 "במקום מריבה שם השטן", עוד
 אומר רבינו (שם אות שלום, סימן יח):
 "הברכה בא על ידי שלום"; לכן
 צריכים לבקש הרבה מאד מהשם
 יתברך שלא יריבו ולא יכעסו על
 פל דבר קטן שקורה, כף ינצלו
 מהשטן ויזכו לשבת שמחה.

העקר תדאג שתהיה אוירה
 שמחה אצלך בבית; אם תהיה
 שמח כל הבעיות יעלמו. הילדים
 מצפים כל השבוע לשבת קדש
 - זמן שמבלים אתם בשמחה
 ובמנוחה.

זכר שהכל תלוי בראש
 המשפחה; אם האבא שמח הכל
 טוב, ואם האבא עצבני - אזי מר
 מאד. האבא לא צריך לעשות עסק
 מכל דבר קטן, לא כל דבר צריכים
 לראות ולא כל דבר צריכים
 לשמע; אם תהיה בשמחה יהיה
 לכל הילדים חשק לשבת לידך
 ולשמח אתך בסעודה.

השם יעזר שתצליח בכל
 הענינים.

...

(עצתו אמונה חלק ו', מכתב תסא)

האם מתר להכות ילדים בשמהו אחר לא עוזר?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

לשחק וכו', אבל לא לתת מכות,
 מכות לא קשורות בכלל לחינוך, זה
 סתם להוציא את העצבים.

לגבי הבן שלך שלא מצית ולא
 מתיחס וכו'; הרבה פעמים שילד
 צריך הרבה תשומת לב והוא לא
 מקבל את זה, הוא מחפש דרך
 איך הוא יכול לעצבן וכו', כדי
 להשיג תשומת לב. לכן כשרואים
 שילד זקוק ליותר תשומת לב,
 צריכים לתת לו את זה לפני שהוא
 מתחיל להפריע. הורים חכמים,
 כשהם רואים שילד לא מקשיב
 כשמדברים אליו, הם מרוממים
 אותו; לדגמא, אומרים בקול:
 "תראו איזה יפי הוא שומע בקול
 אבא - הוא נכנס למטה בפעם
 הראשונה שאומרים לו". מילים
 טובות כובשות כל אחד, כולם
 רוצים להיות מהטובים.

כמוכן שבלי תפלה שום דבר לא
 עוזר; אפשר לדעת את כל העצות
 ואת כל החכמות, אבל בלי תפלה,
 בלי הקדוש ברוך הוא - אי אפשר
 לעשות כלום. צריכים להתפלל
 הרבה להשם יתברך לזכות לילדים
 כשרים, בנים ובני בנים עוסקים
 בתורה ובמצוות.

השם יעזר שתצליח בכל
 הענינים.

...

(עצתו אמונה חלק ד', מכתב רצה)

אתם מרבים לומר פעמים שחנוך
 הוא לדבר אל ילדים - לא להרביץ.
 ואם בן צריכים לתת סטירה שזה יהיה
 רק סטירה קטנה על היד. אבל מה
 אני עושה כשבני בן התשע לא שומע
 בקולי ולא עוזרים הדבורים לדבר
 בטוב או ברע?

במידה כשמגיע הערב, בזמן
 ששולחים אותו למטה אין עם מי
 לדבר, הוא ממש לא שומע מה
 שמדברים אתו. אולי במקרה כזה
 מתר לתת לו סטירה בפנים.

אשמח מאד אם תבהירו לי את
 הענין.

יישר כח.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת
 שמני-ב, כ"ג ניסן, אסרו חג פסח,
 שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

רבנו אמר שלא להכות ילדים;
 אם מתבוננים היטב רואים
 שסטירות זה בכלל לא חנוך, אלא
 כשמים ילד זה רק כדי להוציא
 את העצבים. לכן אסור להכות
 ילדים; לא רק שזה לא עוזר, זה
 רק יעשה הרבה יותר גרוע וכו'.

בנדאי שצריכים להזהר שמלה
 של אבא ואמא תהיה חשובה
 ויקרה. כמו כן ילדים צריכים לצית;
 מתגמלים אותם כשהם מציתים
 ומענישים אם הם לא מציתים.
 לדגמא, אם הילד לא מצית - הוא
 לא הולך לישן כשאומרים לו,
 מזהירים אותו שהוא לא יוכל

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון אמונה (נשים)

שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד

079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / אנגליה 03303502363 / 845-351-9060

קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חינוך יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד

079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / אנגליה 03303502361 / 845-351-0910

קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חינוך יומי chizikyomi@gmail.com